

Boverket
remiss@boverket.se
Boverkets dnr: 241/2026

Remiss om förslag till ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2007:5) för certifiering av energiexpert

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet tillstyrker förslaget med följande kommentarer.

Synpunkter

1. Författningsförslag

Krav på särskild kompetens

Behörighet N, 7 § punkt 17

Föreslagen förändring enligt punkt 17 för behörighet N, energiexperten ska ha *kunskap för att bedöma ifall byggnaden har ett kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde* är motiverad utifrån bristen att experter med behörighet N felaktigt deklarerar särskilt värdefulla byggnader, vilket Riksantikvarieämbetet och Boverket har konstaterat i rapporten Kulturvärden i energideklarationen.¹

Riksantikvarieämbetet ser också att denna brist behöver rättas till, men att ta bort den nuvarande formuleringen enligt punkt 14, att energiexperten ska ha *kännedom om hur byggnaders kulturhistoriska och arkitektoniska värden kan påverkas av olika energieffektiviseringsåtgärder*, är olyckligt. Att ha en grundläggande kännedom om hur byggnaders kulturvärden kan påverkas är relevant för alla kategorier av byggnader eftersom

¹ [Kulturvärden i energideklarationen: analys av byggnadsdata](#), delrapport 2023, Riksantikvarieämbetet

varsamhetskravet enligt 8 kap. 17 § PBL gäller vid alla ändringar, och kravet bör därför inte tas bort. Att ställa krav på att alla energiexperter ska ha kunskap om hur man bedömer en byggnads kulturhistoriska värde är för långtgående. Däremot kan man kräva att energiexpert med behörighet N ska ha kännedom om vilka underlag som finns för att bedöma om en byggnad är en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL.

Riksantikvarieämbetet anser att det bör finnas en överensstämmelse med lydelsen i 8 kap. 17 § PBL och föreslår därför att rekvisiten förtydligas genom att ”historiska, konstnärliga och miljömässiga” värden läggs till.

- Riksantikvarieämbetet föreslår följande lydelse för 7 §, punkt 17, behörighet N

*Energiexperten ska ha **kännedom** om hur byggnaders historiska, kulturhistoriska, arkitektoniska, konstnärliga och miljömässiga värden kan påverkas av olika energieffektiviseringsåtgärder.*

*Energiexperten ska ha **kännedom** om vilka underlag som finns för att bedöma om en byggnad är en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL. Byggnaden kan till exempel omfattas av skyddsbestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser eller vara utpekad som särskilt värdefull i gällande översiktsplan. Den kan även ligga i ett särskilt värdefullt bebyggelseområde i översiktsplan och omfattas av utökad lovplikt. För dessa sammanhang ska behörighetsnivå **K** gälla.*

Behörighet K, 8 § punkt 5

Riksantikvarieämbetet anser att det bör finnas en överensstämmelse med lydelsen i 8 kap. 13 § PBL och föreslår därför att rekvisiten förtydligas genom att ”historiska, konstnärliga och miljömässiga” värden läggs till.

- Riksantikvarieämbetet föreslår följande lydelse för behörighet **K**

*Energiexperten ska ha **kunskap** om hur byggnaders historiska, kulturhistoriska, arkitektoniska, konstnärliga och miljömässiga värden kan påverkas av olika energieffektiviseringsåtgärder.*

*Energiexperten ska ha **kunskap** om vilka underlag som finns för att bedöma om en byggnad är en sådan särskilt värdefull byggnad som avses i 8 kap 13 § PBL. Byggnaden kan till exempel omfattas av skyddsbestämmelser i detaljplan eller områdesbestämmelser eller vara utpekad som särskilt värdefull i gällande översiktsplan. Den kan även ligga i ett särskilt värdefullt bebyggelseområde i översiktsplan och omfattas av utökad lovplikt. För dessa sammanhang ska behörighetsnivå **K** gälla.*

4.4 Alternativa lösningar

4.4.2.6 Krav på särskild kompetens

Energirenoveringsplan, energiklassen A0, kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde

Riksantikvarieämbetets och Boverkets gemensamma bedömning vid uttolkningen av Energiprestandadirektivet är att en byggnad med kulturvärden, där åtgärder genomförts för att förbättra energiprestandan och där inte fler möjliga och varsamma åtgärder finns att genomföra, uppfyller egenskaperna för nollutsläppsbyggnad enligt direktivet².

Riksantikvarieämbetet anser att den certifierade energiexperten, när denne ska bedöma om en byggnad med kulturvärden uppfyller kriterierna för en nollutsläppsbyggnad, vid tilldelande av klass A0 samt vid framtagande av energirenoveringsplan, behöver beakta ovanstående.

Det finns en koppling mellan energideklarationen och möjligheten att få så kallade gröna bolån, utifrån EU:s taxonomi för hållbara investeringar.³ Ett krav brukar vara att byggnaden ska uppnå en viss energiklass. Riksantikvarieämbetet ser att det finns en diskrepans mellan direktivets definition av nollutsläppsbyggnad/klass A0 och definitionen av nära-nollutsläppsbyggnad enligt taxonomin. Banker och finansieringsinstitut tillämpar taxonomins krav på nära noll-utsläppsbyggnad vid bedömningen av gröna lån. När föreskrifterna om EPBD träder i kraft, kommer investeringar i stället behöva styras mot nollutsläppsbyggnad/klass A0.

Boverket bör följa upp detta i vägledningsarbetet och föreslå en lösning på hur regelverken kan vara ömsesidigt stödjande. Riksantikvarieämbetet ser i sammanhanget ett behov av att tillsammans med Boverket utveckla mätbara mål för kulturvärden och exemplifiera den förflyttning som kan göras för att möjliggöra finansiering av varsamma energiåtgärder. Förslaget är att detta görs inom ramen för det gemensamma projektet *Varsam energirenovering* (se nedan).

² RAÄ-2025-1177, Remissvar, tre rapporter från Boverket om byggnaders energiprestanda (KN2025/00719)

³ [Energirenovering av byggnader med kulturvärden relaterat till EPBD och EU-taxonomin](#), rapport, Riksantikvarieämbetet 2026

5. Konsekvenser

5.3.2 Boverket

Riksantikvarieämbetet delar Boverkets syn att de ändrade föreskrifterna medför ett behov av informationsinsatser, särskilt vad gäller energiexpertens kunskap om byggnaders kulturvärden och var information kan hämtas. Den webbaserade handboken om energideklarationer och Energiguiden på Boverkets webbplats kan behöva utvecklas i ljuset av detta.

Riksantikvarieämbetet, Boverket och Energimyndigheten bedriver 2026–2029 projektet *Varsam energirenovering*, som syftar till att ta fram vägledningar, råd och stöd till bland annat certifierade energiexperter. Handboken om energideklarationer och Energiguiden bör uppdateras utifrån projektets resultat.

5.6.1 Certifieringsorganen

Riksantikvarieämbetet ser ett behov av att tillsammans med Boverket ha en dialog med certifieringsorganen om utveckling av de teoretiska proven, för att bättre uppmärksamma kulturvärden i energideklarationen. En uppföljning som Riksantikvarieämbetet gjorde med RISE 2024 visade att det finns brister i certifieringsorganens kunskap om kravet på energiexperter vad gäller kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Uppfattningen var att det enbart krävs ”kännedom”, ej ”kunskap”, om kulturhistoriska och arkitektoniska värden - oavsett om energiexperten har behörighet Normal eller Kvalificerad.

5.11 Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö

Riksantikvarieämbetet har för avsikt att följa upp delrapporten *Kulturvärden i energideklarationen* och FoU-rapporten om taxonomin. När Boverket inför de författningsförslag som lämnats kommer reglerna att följas upp av Riksantikvarieämbetet i slutrapporten *Kulturvärden i energideklarationen* om hur de tillämpas och om de fungerar på avsett sätt.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Marja-Lena Pilvesmaa efter föredragning av utredaren Ebba Gillbrand. Även enhetschefen Emelie Ekström-Howard, utredaren Therese Sonehag och verksjuristen Nils Åberg har varit med vid den slutliga handläggningen.

Beslutet har signerats elektroniskt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se